

Toshkent viloyati «DORI-DARMON» акциядорлик

жамияти акциядорлари умумий йигилишининг

2020 йил 28 августдаги қарори билан

«ТАСДИҚЛАНГАН»

TOSHKENT VILOYATI «DORI-DARMON»

АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ

ИЧКИ НАЗОРАТ ТҮҒРИСИДАГИ НИЗОМИ

Булакка сенатидан таъсирланган оидиятнига тасдиқланган.

Булакка сенатидан таъсирланган оидиятнига тасдиқланган.

Халқаро мағарранинг умумий йигилишинига оидиятнига тасдиқланган.

Халқаро мағарранинг умумий йигилишинига оидиятнига тасдиқланган.

МУНДАРИЖА

- I. Умумий қоидалар
- II. Ички назорат тизими тавсифи ва мақсадлари
- III. Ички назорат тизими фаолиятининг асосий тартиб – қоидалари
- IV. Ички назорат тизимининг таркибий қисмлари
- V. Ички назорат учун масъул органлар ва шахслар
- VI. Ички назорат тадбирлари ва усувлари
- VII. Якуний қоидалар

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Toshkent viloyati «DORI-DARMON» АЖ (қўйида матн бўйича – «Жамият») нинг мазкур Ички назорат тўғрисидаги Низоми Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунларига, Жамият Уставига, Акциядорлик жамиятлари фаолияти самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Комиссия йигилишининг баённомалари билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодекси ва Қоидаларига ҳамда Жамиятнинг ички ҳужжатларига мувофиқ ишлаб чиқилган.
2. Мазкур Низом ички назорат тизими мақсадлари ва вазифаларини, унинг фаолият тамойилларини, шунингдек Жамиятнинг ички назорат учун масъул органлари ва шахсларини белгилайди.

II. ИЧКИ НАЗОРАТ ТИЗИМИ ТАВСИФИ ВА МАҚСАДЛАРИ

3. Ички назорат – Жамият мақсадларига асосланган ва етарли даражада эришиш, Жамият фаолиятининг қўйидаги тамойилларга мувофиқлигини тасдиқлаш мақсадида Жамият фаолиятига бириклирлган ва таваккалчиликларни бошқариш, назорат ва корпоратив бошқарув жараёнлари самарадорлигини оширишга йўналтирилган узлуксиз амал қилувчи жараёндан иборат:
 - фаолият самарадорлиги ва унумдорлиги, шу жумладан фаолият самарадорлиги даражаси, фойда олиш ва активларни ҳимоя қилиш;
 - молиявий ҳисобот ишончлилиги ва шубҳасиз тўғрилиги;
 - Жамият фаолиятини тартибга солувчи қонунларга ва ҳуқуқ меъёрларига мувофиқлиги.
4. Ички назорат тизими – Жамиятда Тафтиши, Ички аудит хизмати, Кузатув кенгаши, Ижроия органи ҳамда бошка барча даражадаги ва барча функциялар бўйича ходимлар (қўйида матн бўйича – «ички назорат субъектлари») томонидан ташкил қилинган ва амалга ошириладиган ички ҳужжатлар билан қатъий белгиланган ички назоратнинг ташкилий тузилмаси, назорат қилувчи чоралари, тадбирлари ва усувлари мажмуидан иборат. Жамиятнинг ички назорат органлари аъзолари малакалари улар фаолияти тўғрисидаги Низомларда белгиланиши мумкин.
5. Ички назорат тадбирлари – Жамият Тафтишчиси, Жамиятнинг Кузатув кенгаши, Жамият Ижроия органи, шунингдек ички назоратни амалга ошириш ваколати берилган Жамият бўлинмалари (қўйида матн бўйича – «Жамият бўлинмалари») томонидан амалга ошириладиган ҳамда молия-хўжалик фаолиятини амалга оширишда қонунлар ва Жамиятнинг ички ҳужжатлари талаблари бузилишларини аниқлашга, Жамият томонидан белгиланган

максадларга эришиш самарадорлигини, шунингдек ички назорат тадбирларини амалга ошириш жараёшида ички назорат субъектларининг ўзаро ҳамкорлигини баҳолашга қаратилган чоратадбирлар мажмуидан иборат.

6. Ички назоратнинг асосий мақсади барча акциядорлар, шу жумладан миноритар акциядорлар хуқуклари ва қонуний манфаатларини таъминлашдан иборат.

7. Ички назорат оператив режимда куйидагиларни таъминлашга мўлжалланган:

- Жамият активларини яхши сақлаш, ресурсларидан тежсамили ва самарали фойдаланиши;
- смалдаги қонунлар ва Жамиятнинг ички ҳужжатлари талабларига риоя қилиши;
- Жамиятнинг ривожланиши стратегиясини, Жамиятнинг бизнес-режсаларини ўрта ва узоқ муддатли даврда бажарини;
- Жамиятнинг бухгалтерия ҳужжатлари, молия ҳисоботлари ва бошқарув ахбороти тўлиқиги ва шубҳасиз тўғрилиги;
- Жамият фаолиятида таваккалчилликлар юзага келган пайтда аниқлаши, идентификациялаши ва таҳлил қилиши;
- Жамият фаолиятида таваккалчилликларни режсалаштириши ва бошқарииш, шу жумладан таваккалчилликни бошқариш бўйича замонавий ва мос қарорлар қабул қилиши;
- амалий доираларда ва истеъмолчиларда Жамиятнинг ижобий обрў-эътиборини белгилаш ва бир маромда сақлаши;
- Ижроия органи, Кузатув кенгаси ва Тафтишчисига иш ҳақи ва бадаллар тўлови, шу жумлидан унинг миқдорлари мослиги, шаффофлиги ва объективлиги.

III. ИЧКИ НАЗОРАТ ТИЗИМИ ФАОЛИЯТИНИНГ АСОСИЙ ТАРТИБ – ҚОИДАЛАРИ

8. Жамиятда ички назорат тизими қуйидаги тамойиллар асосида ташкил қилинади:

- узлуксиз фаолият олиб бориш – ички назорат тизимининг доимий ва тегишилича фаолият юритиши Жамиятга меъёрдан ҳар қандай четга чиқишилар (огишлар)ни ўз вақтида аниқлаши ва келгусида улар юзага келишининг олдини олиш имконини беради;
- ички назорат тизими барча иштирокчиларининг ҳисобдорлиги – ҳар бир шахс томонидан назорат функцияларининг бажарилиши сифати ички назорат тизимининг бошқа иштирокчиси томонидан назорат қилиб борилади;
- өзиғалар тақсимланиши – Жамият назорат функциялари бир-бирини тақрорлашига йўл қўйиласлигига ва уибу функциялар ходимлар ўртасида муайян активлар билан операцияларни тасдиқлаши, операцияларни ҳисобга олиш, активлар сақланишини таъминлаши ва улар инвентаризациясини ўtkазishi билан бозлиқ функцияларинг бир шахснинг ўзи томонидан бажарилмайдиган тарзда тақсимланишига интилади;
- операцияларнинг тегишилича маъқулланиши ва тасдиқланиши – Жамият ваколатли шахслар томонидан уларнинг ташкуруни ваколатлари доирасида барча молия-хўжалик операғиялари тасдиқланиши тартибшни белгилашга интилади;
- Жамиятнинг кундалик ички назоратини амалга оширадиган бўлинмаларнинг ўзаро ташкилий бозлиқлигини ва унинг бевосита Жамият раҳбарига, ва Кузатув кенгасига функционал ҳисобдорлигини таъминлаши;
- Жамият ишлайдиган барча ички назорат субъектларининг назорат функцияларининг тегишилича бажарилиши учун жавобгарлиги;
- Жамият барча бўлинмаларининг ўзаро аниқ ҳамкорлиги асосида ички назоратни амалга ошириши;
- Доимий ривожланиши ва тақомиллашиши – Жамият ички назорат тизимининг янги

вазифаларни ҳал қилиши зарурати ҳисобга олинган ҳолда мослашувчан созланиши, тизимнинг ўзини кенгайтириши ва таомиллаштириши учун шарт – шароитларни таъминлашга интилади;

- четга чиқишилар (огишлар) тўғрисидаги хабарларнинг ўз вақтида узатилиши – Жамиятда четга чиқишилар (огишлар)ни бартараф қилиши тўғрисида қарорлар қабул қилиши ваколатига эга шахсларга тегишли хабарлар узатилишининг максимал қисқа муддатлари белгиланган;
- Жамият фаолиятининг назорат йўлга қўйилаётган соҳалари устуверлигини белгилаш – ички назорат тизими билан қамраб олинадиган стратегик йўналишлар ажратиб кўрсатилади.

IV. ИЧКИ НАЗОРАТ ТИЗИМИНИНГ ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИ

9. Ички назорат тизими қуйидаги ўзаро боғлиқ таркибий қисмларни ўз ичига олади:

- Жамият ходимларининг одоб-ахлоқ қадриятларини ва билимдонликларини, раҳбарлик сиёсанини, раҳбарият томонидан ваколатлар ва жавобгарликларни тақсимлаш усули, ташкил қилиши тузилиши ва ходимлар малакалари оширилишини, шунингдек Кузатув кенгаши томонидан раҳбарлик ва бошқарувни ўз ичига оладиган назорат муҳити;
- таваккалчиликларни баҳолаш – турли даражаларда ўзаро боғлиқ ва ички изчил муайян вазифаларни бажаришда тааллуқли таваккалчиликларни идентификациялаш ва таҳлил қилишини ўз ичига олади;
- Жамият раҳбарияти қарорларининг тегишлича ижросини кафолатлайдиган сиёсат ва тадбирлар умумлаштирувчи ва маъқуллашлар, жарималар, тасдиқномалар бериси, текширувлар ўтказиши, экорий фаолият назорати, активлар хавфсизлиги кафолати ва ваколатларни тақсимлаш каби бир қатор турли хил ҳаракатларни ўз ичига оловчи назорат бўйича фаолият;
- маълумотларни ўз вақтида самарали аниқлаш, уларни рўйхатдан ўтказиши ва уларни айрбўйлашга йўналтирилган, шу жумладан барча ички назорат субъектларида Жамиятда қабул қилинган ички назорат сиёсати ва тадбирлари тушунчасини шакллантириши ва улар ижросини таъминлаш мақсадида ахборот алмашинуви самарали каналлари ташкил қилинишини ўз ичига оладиган ахборот таъминоти ва ахборот алмашинуви бўйича фаолият. Жамият ахборотдан руҳсатсиз фойдаланишдан ҳимояланни учун чора-тадбирлар кўради;
- мониторинг – бошқарув ва назорат функцияларини ўз ичига оладиган жараён бўлиб, ушибу жараён давомида вақт ўтиши билан тизимнинг ишили сифати баҳоланади. Ички назорат тизимини баҳолаш молия ҳисоботинишг шубҳасиз тўєрилигига таъсир кўрсатувчи хатолар юзага келиши эҳтимолини аниқлаш, ушибу хатолар жиоддийлигини аниқлаш ва ички назорат тизимининг белгиланган вазифалар бажарилишини таъминлаш имкониятини белгилаш учун ўтказилади. Ички назорат тизимининг самарадорлигини баҳолаш учун Жамиятда Кузатув кенгаши тақлифи асосида Акциядорлар умумий ишгилиши қарори билан мустақил профессионал ташкилот – консультант жсалб қилиниши мумкин.

V. ИЧКИ НАЗОРАТ УЧУН МАСЬУЛ ОРГАНЛАР ВА ШАХСЛАР

10. Ички назорат Тафтишчи, Жамиятнинг Кузатув кенгаши, Ижроия органи раҳбари ва аъзолари, Ички аудит хизмати, шунингдек Жамиятнинг барча даражалардаги ходимлари томонидан уларнинг амалдаги конунлар ва Жамиятнинг ички маҳаллий ҳужжатлари билан белгиланган ваколатлари доирасида амалга оширилади.

11. Жамиятда фаолият юритадиган бўлинмалар вазифалари, хукуқлари ва мажбуриятлари, жавобгарлиги, уларга тўланадиган бадаллар ва иш ҳақларини ҳисоб- китоб қилиш тартиби Жамиятнинг ички ҳужжатлари билан назарда тутилган. Мазкур ҳужжатлар, бошқа ҳужжатлар

каби бевосита ёки билвосита ички назорат масалаларига дахлдор бўлиб, мазкур Низомга зид келиши мумкин эмас.

12. Жамият молия – хўжалик фаолияти назоратининг тизимли хусусиятини таъминлаш максадида Тафтишчи, Ички аудит хизмати, Ижроия органи якка раҳбари, аъзолари, юридик – бухгалтерия хизмати, бўлим бошлиқлари ва Жамиятнинг ички назорат функционал вазифаларини бажарадиган барча ходимлари ички назорат тадбирлари ўтказилишини амалга оширадилар.

13. Кузатув кенгаши функцияси қуидагиларни ўз ичига олади:

- ички назорат тизими муайян операциялари ва стратегияларини ривоҷлантириш ва масдиқлаш йўналишларини белгилаш;
- Жамият акциядорларининг йиллик умумий йигилишида Жамият ижроия органи, ички ва ташқи аудитлар, Тафтишчининг мунтазам ҳисоботларига, бошқа манбалардан ва ички назоратнинг барча соҳалари, шу жумладан молия назорати, операцион назорат, қонунларга риоя қилиниши устидан назорат, ички сиёсат ва тадбирлар назорати бўйича шахсий кузатувлардан олинадиган аҳборот маълумотларига асосланган ички назорат тизимининг ишончлилиги ва самарадорлигининг ҳар йил ўтказиладиган таҳлили ва баҳоланиши натижалари тўғрисида хабар бериш;
- Жамият бўлинмалари тузилиши ва маркибини, ички назорат учун масъул шахсни белгашаш;
- ички назорат тадбирларини доимий тақомиллаштириш

14. Молия ҳисоботларининг шубҳасиз тўғрилиги ва тўлиқлиги, Жамият ички назорат тизимининг ишончлилиги ва самарадорлиги устидан назорат ташкил қилиниши учун жавобгарлик Кузатув кенгашига юкланди.

15. Кузатув кенгаши томонидан тасдиқланган Жамият ички назорати соҳасидаги сиёсатига мувосиқ фаолият юритиши учун жавобгарлик Ижроия орган раҳбарига юкланди. Жамиятнинг Ижроия орган раҳбари ички назорат тизими тадбирларини татбиқ қиласи ва унинг самарали фаолият юритишини таъминлади, Кузатув кенгашини Жамиятнинг барча таваккалчиликлари, ички назорат тизимининг жиддий камчиликлари, шунингдек уларни бартараф қилиш бўйича чора-тадбирлар режалари ва натижалари тўғрисида ўз вактида хабардор қиласи.

16. Ҳар қандай даражадаги бўлинмалар ходимлари (шу жумладан раҳбарлари) ўз ваколатлари доирасида назоратни амалга ошириш бўйича батафсил стратегиялар ва тадбирлар ишлаб чиқицда бевосита иштирок қиласида. Жиддий масалалар ёки муайян битим бўйича юзага келган таваккалчиликлар тўғрисида ходимлар Жамиятнинг юқори раҳбариятига хабар берадилар.

17. Жамият ва унинг алоҳида бўлинмалари молия-хўжалик фаолияти устидан назоратни амалга ошириш учун жавобгарлик доимий амал қилувчи ички назорат органи – Тафтишчига юкланди, унинг роли, мақсадлари, вазифалари ва ваколатлари Тафтишчи тўғрисидаги Низомда акс эттирилган.

18. Ички назорат тадбирлари ижроси устидан, айнан эса Жамиятнинг амалга оширилаётган молия-хўжалик операцияларининг Ўзбекистон Республикаси қонунларига ва умуман Жамият, унинг алоҳида бўлинмалари Уставига мувофиқлиги устидан, шунингдек бухгалтерия ва молия ҳисоботи тўлиқлиги ва шубҳасиз ишончлилиги устидан мунтазам назоратнинг амалга оширилиши учун жавобгарлик Ички аудит хизматига юкланди, унинг роли, мақсадлари, вазифалари ва ваколатлари Ички аудит хизмати тўғрисидаги Низомда акс эттирилган. Ички аудит хизмати тўғрисидаги Низом Жамиятнинг Кузатув кенгаши томонидан тасдиқланади.

19. Жамиятнинг Ички аудит хизмати Кузатув кенгаши олдида ички аудит, ички назорат тизими натижалари тўғрисида ҳисобот беради. Жамиятнинг Ички аудит хизмати Кузатув кенгашига бўйсунади.

20. Қуйидаги шахслар Жамиятнинг Ички аудит хизматида лавозимларни эгаллаш ҳуқуқига эга эмас:

- *иқтисодиёт соҳасида жиноят учун ёки тартибга қарши жиноят учун тўланмаган судланганликка эга шахслар;*
- *Жамият раҳбари ёки ижроиёргани аъзоси ҳисобланган шахс;*
- *Кузатув кенгаши томонидан Ички аудит хизмати таркибига кирувчи шахсларга бошқа талаблар белгиланиши мумкин.*

21. Ички назорат тизимининг тегишлича фаолият юритиши ходимларнинг малакаларига ҳам боғлиқ; Жамият кадрларни танлаш, ёллаш, ўқитиш, тайёрлаш ва ходимларнинг хизмат мартабаларини ошириш тизими уларнинг юқори малакасини таъминлаши ва улар томонидан барча өдоб-ахлоқ стандартларига риоя қилиниши учун чора – тадбирлар кўради.

VI. ИЧКИ НАЗОРАТ ТАДБИРЛАРИ ВА УСУЛЛАРИ

22. Жамиятнинг ички назорат тадбирлари қуйидагиларни ўз ичига олади:

- *Жамият бошқарувининг турли даражаларида ўзаро боғлиқ ва бир-бирига зид мақсадлар ва вазифаларни аниқлаши;*
- *Жамиятнинг фаолият мақсадларига эришишига тўсқинлик қилиши мумкин бўлган яширич ва мавжуд оператив, молия, стратегик ва бошқа таваккалчилликларни аниқлаши ва таҳлии қилиши;*
- *ички назоратнинг жиiddий таркибий қисмларини баҳолаши;*
- *бизнес – жараёнларнинг ички назорат тизими самарадорлигини баҳолаши;*
- *Жамият таркибий бўлинмалари, мансабдор шахслари ва бошқа ходимларининг иш самаридорлиги мезонларини аниқлаши ва баҳолаши;*
- *молиявий ва бошқа маълумотларни олдинги давр учун таққосланадиган ахборот ёки кутишиётган фаолият натижалари билан солишиши орқали кўриб чиқиши;*
- *соқеа – ҳодисалар, операциялар ва транзакцияларни ҳисобга олишининг мос усулларидан фойдаланиши;*
- *активлар яхши сақланишини текшириши;*
- *ички назорат тадбирларини тегишлича ҳужжатлаштириши;*
- *ички назорат тизими сифатини мунтазам баҳолаб берииш;*
- *Жамиятнинг барча ходимларини уларнинг ички назорат соҳасидаги маъжбуриятлари тўғрисида хабардор қилиши;*
- *Жамият ходимлари ўртасида муҳим вазифаларни тақсимлаши (шу жумладан, операцияларни маъқуллаш ва тасдиқлаш, операциялар ҳисобини юритиши, ресурсларни берииш, сақлаи ва олиш, операцияларни таҳлии қилиши ва текшириши бўйича);*
- *сперацияларнинг факат тааллуқли ваколатларга эга шахслар томонидан тасдиқланиши ва амалга оширилиши;*
- *ички назорат мақсадларига эришиши учун керакли бошқа тадбирлар.*

23. Ички назорат тадбирларини ўтказиши текшириш, кузатиш, тасдиқлаш, қайта ҳисоблаш усуллари, шунингдек ички назорат тадбирларини амалга ошириш учун керакли бошқа усуллар кўллакилади.

VII. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

24. Мазкур Низом, шунингдек унга киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчалар Акциядорлар умумий йигилиши томонидан тасдиқланади.
25. Мазкур Низомга ўзгартиришлар ва қўшимчалар Жамиятнинг Кузатув кенгashi, Жамиятнинг ташки аудити, Жамиятнинг Тафтишчиси, Жамиятнинг ички аудит хизмати аъзолари, Жамиятнинг ижроия органи раҳбарлари таклифлари бўйича киритилади.
26. Агар Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва меъёрий (норматив) ҳужжатларига ўзгартиришлар киритилиши натижасида мазкур Низомнинг айрим моддалари уларга зид келса, ушбу моддалар ўз кучини йўқотади ва Жамият томонидан Низомга тааллуқли ўзгартиришлар киритиладиган пайтга қадар Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва меъёрий (норматив) ҳужжатларига амал қилинади. Бунда мазкур Низом исталган қисмларидан бирининг ҳақиқий эмас деб топилиши умуман бутун Низомнинг ҳақиқий эмаслигига олиб келмайди.

Тоңкент пилоты «ДОРН-ДАРМОН» акциондерлік жемышшылық
Ичкі наурызат тұрғысында Низом

Распечатаны из тиражи 7 (седьмой) варианта

Каримов Абубекер Абдышукорович